

La Fundació Rubió margina els Rubió

El sector majoritari de la Fundació Rubió i Tudurí, de Menorca, format per empresaris, actua contra els Rubió, la gran nissaga d'humanistes que recentment ha estat homenatjada pel Museu d'Història de Catalunya. Acaben de destituir els germans Mercè i Fernando Rubió dels càrrecs de president i vicepresident del patronat.

Ha petat tot. La menorquina Fundació Rubió i Tudurí, dividida entre els familiars –en minoria–, i els restants càrrecs, s'ha esquarterat. Sis dels vuit membres del patronat han destituït la presidenta, Mercè Rubió, exdirectora de la fonoteca de la Biblioteca de Catalunya, i el vicepresident, Fernando Rubió, fills del fundador, després d'un procés de remoció iniciat l'estiu passat i que els afectats consideren mancat de base legal. Els germans Rubió queden en principi com a vocals, només.

És el més greu capítol d'una crisi amanida d'acusacions mútues, jutjades de calúmnies per les parts afectades, que es tradueixen en atacs divulgats per la premsa i en querelles criminals.

Els Rubió van interposar una querella contra dos vocals per un presumpte ús irregular i en benefici personal dels fons de la fundació, i per denegació d'informació. Aquesta querella, acceptada per la jutgessa, Teresa Palacios, es troba en tràmit a l'Audiència Nacional. Els vocals acusats per Mercè Rubió són el gerent i el tresorer de l'entitat, Hipólito Mercadal, president de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Menorca, i José Antonio Matjí, dues de les sis persones que han votat a favor la destitució.

La presentació d'aquesta querella és el primer fet en el qual es basen els sis vocals, dos dels quals són els querellats, per justificar la destitució dels Rubió. Els restants retrets són "informacions

calumnioses i injurioses filtrades a la premsa local contra els restants patrons", la percepció, per part de la presidenta i el vicepresident, "d'importants sumes de diners en contra de l'establert per Ferran Rubió en el seu testament, que va fer hereva universal la fundació", i "excedir-se la presidenta en les atribucions del càrrec i impedir la convocatòria de reunions", entre d'altres.

A banda de l'expedient de destitució, els sis membres del patronat van acordar iniciar accions civils de reclamació de les quantitats que, segons ells, han percebut els Rubió indegudament.

"Deixant a part la presentació de la querella per part nostra –ens diu Mercè Rubió–, cap de les coses de les quals ens acusen no les poden presentar davant d'un jutge, perquè són falses i mancades de proves."

Com es veu, els sis vocals no han esperat la resolució judicial de la querella interposada contra dos d'ells. El gerent i el tresorer hi apareixen acusats d'apropiació indeguda d'una part dels 8 milions d'euros que l'entitat té dipositats a Suïssa. Arran de la querella, Mercè Rubió va demanar a la jutgessa que suspengués cautelarment de les seves funcions el gerent i el tresorer, davant del risc que poguessin destruir proves.

L'instructor i el secretari de l'expedient de destitució dels Rubió van ser precisament els dos vocals, Bernat Vidal Campoamor i Miquel Vanrell Mu-

let, que han estat designats, respectivament, president i vicepresident del patronat, en substitució dels Rubió.

El conseller de Cultura del Govern balear, Francesc Fiol, ha sol·licitat als serveis jurídics del seu departament que estudiïn si és legal l'acord de revocació. A més, el secretari general de la Conselleria, Sebastià Vanrell i Sintes, va informar la presidenta de l'acte de revocació signada pels sis vocals, "perquè us n'assebenteu i per si en un termini prudencial de quinze dies voleu presentar al·legacions, o qualsevol altra reclamació que considereu oportunes".

Mercè Rubio confia que ara la Conselleria d'Educació i Cultura s'ocupi de la fundació. Per llei, ha de vetllar perquè no s'hi facin irregularitats.

No és gaire freqüent que els vocals d'una fundació destitueixin els dos més alts càrrecs del patronat, sobretot quan els dos destituïts són els únics descendents del fundador. La família Rubió recorre a l'actuació dels sis vocals davant dels tribunals. La consideren contrària a l'ordenament jurídic.

La destitució arriba després d'una campanya de premsa contra Mercè Rubio que l'afectada qualifica de "linxament". "M'acusen—diu Mercè Rubio—d'avantposar els meus interessos personals als de l'entitat, però el meu germà i jo estem en minoria. Han pogut prendre tots els acords que han volgut, perquè el nostre vot, com que estem en minoria, no compta. Són ells els que manen, i, a més, en tenir els càrrecs de gerent i tresorer, són els responsables de la gestió econòmica; nosaltres no tenim firma. Fins i tot han dit a la premsa que jo he impugnat els pressupostos del 2003. Jo vaig votar en contra, però no els vaig impugnar."

Un altre dels motius de les diferències entre els familiars del mecenes i els restants patrons va ser, s'ha dit, el fet que una part dels descendents del doctor Rubió van oposar-se a la cessió de la finca de Montgofre, que havia estat residència del doctor Rubió, a l'expresident del Govern espanyol José María Aznar, com pretenia el sector majoritari del patronat. "La vídua, Jacqueline de Rubió—puntualitza Mercè Rubio—té un dret reconegut a usar la finca, i així ho

Mercè Rubio va presentar una querrela contra el gerent i el tresorer de la Fundació Rubió. Ara, el gerent i el tresorer, amb quatre vocals més, l'han desposseït del càrrec de presidenta.

fa. El sector majoritari de la fundació pretenia cedir a Aznar la finca sense demanar permís, ni tan sols comunicar-ho, a la vídua. Va ser un fet desagradable."

Segons les informacions facilitades a un diari de Menorca pel sector majoritari, una revisió analítica encarregada a una empresa auditora va concloure que no hi havia cap indici d'irregularitat en allò referent a la gestió del gerent i del tresorer.

"La informació és incorrecta", replica Mercè Rubio. "El fet—afegeix—és que la revisió sí que va fer aflorar irregularitats comptables. El document és a l'Audiència Nacional, aportat per l'acusació, no per la defensa, perquè els és

desfavorable, o, si més no, no els afavoreix."

El sector majoritari ha fet públic que ha iniciat un seguit d'actuacions judicials contra els Rubió: afirmen que s'han embutxacat uns deu milions de dòlars. "No ens ha arribat cap denúncia. No ens consta que hi hagi cap actuació judicial en aquest sentit", diu la Rubio. "I el fet que ens acusin d'embutxacar-nos diners és una calúnnia pura i dura, una calúnnia feta als mitjans, sense cap tipus de fonament", afegeix indignada.

La destitució dels germans Rubió ha estat justificada públicament, pels que han fet aquest cop de força, per la pretesa inoperància gairebé absoluta de la fundació. "La fundació—replica Mercè Rubio—fa les ocupacions que li són pròpies, com la biblioteca-arxiu i la filmoteca. També m'han acusat d'incomplir les bases dels premis Montgofre, que reconeixen la trajectòria cultural, científica, artística o esportiva d'entitats o persones de Menorca, però l'abril de 2003 van poder acordar la seva convocatòria perquè tenen la majoria. Si hi ha inoperància, la culpa no és del sector minoritari, sinó del majoritari."

El Govern balear investigarà la legalitat de la destitució dels germans Rubió de la presidència del patronat

Lluís Bonada